

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНІХ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті обґрунтовано модель формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю; визначено принципи та підходи до здійснення зазначеного процесу; охарактеризовано етапи, соціально-педагогічні умови, форми та методи формування професійного іміджу; окреслено рівні його сформованості.

Ключові слова: професійний імідж, моделювання, модель, соціально-педагогічні умови, підходи, метод, рівні, іміджеутворення.

Постановка проблеми. Трансформація соціально-економічного середовища сьогодення, складність і багатогранність функціонування сучасного суспільства вносять зміни у зміст і характер праці на виробництві, обумовлюючи нові вимоги до конкурентоспроможного фахівця. Поява інноваційних засобів та технологій виробничої діяльності привела до стрімкого розвитку будівельної індустрії, що визначає збільшення потреби висококваліфікованих виробничих кадрах, здатних до динамічного нарощування професіоналізму та прояву адаптивності при постійно змінних вимогах роботодавця.

Окреслені фактори визначили появу нових осередків освітньої політики щодо підготовки фахівців будівельної галузі, вимагаючи пошуку шляхів інтенсифікації змісту професійної підготовки та підвищення престижності будівельної галузі зокрема. Постає необхідність актуалізації професійної діяльності сучасного майстра виробничого навчання будівельного профілю як фундаментальної одиниці у системі професійної підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та визначення невирішених раніше частин загальної проблеми. У контексті окресленої проблематики особливої значущості набувають результати наукових розвідок Л. Данильчук, І. Размолодчикової, Ю. Дзядевич, які досліджували форми і методи формування професійного іміджу майбутніх фахівців; В. Ягупова та О. Столяренко, які вивчали особливості моделювання навчально-виховного процесу; Т. Гребеник та Г. Єльнікової, які характеризували методологію діагностування результатів управлінського і виховного впливу та ін.

Незважаючи на наявність численних досліджень процесу формування професійного іміджу майбутніх фахівців, специфіка моделювання процесу формування професійного іміджу саме майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю залишається недостатньо дослідженою.

Метою статті є обґрунтування моделі формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю у процесі фахової підготовки.

Викладення основного матеріалу. Організація процесу формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю в рамках навчального закладу має носити системний характер задля уникнення виявів неоднорідності та епізодичності цілісного навчально-виховного процесу. Враховуючи багатокомпонентність структури професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю, моделювання окресленого процесу визначається як найбільш вдале.

За Філософським словником соціальних термінів модель (від лат. Modulus – міра, зразок) розглядається як «схема, зображення чи опис будь-якого явища чи процесу в природі, суспільстві, виробництві тощо» або «образ, аналог визначеного фрагмента природної чи соціальної реальності» [1, с. 141]. В. Ягупов визначає модель як «знакову систему, за допомогою якої можна відтворити дидактичний процес як предмет дослідження, показати в цілісності його структуру та процес функціонування й зберегти цю цілісність на всіх етапах дослідження» [2, с. 31].

Погоджуємось із твердженням О. Столяренко, яка вважає, що моделювання навчально-виховного процесу «орієнтує педагогів на досягнення кінцевих результатів навчання, забезпечує

засвоєння й ефективне використання нових технологій, розвиває системне бачення розв'язання проблем, служить дієвим фактором поліпшення якості роботи навчального закладу» [3, с. 7]. Особливо цінною є думка Ю. Дзядевич, яка вбачає у побудові моделі можливість планування та корекції навчально-виховного процесу з метою формування досліджуваного утворення та перевірки гіпотетичного припущення про наукові факти [4].

За умови наукової обґрунтованості основних концепцій моделі існує можливість прогнозування розвитку об'єкта моделювання, тому вираження процесу формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю в процесі фахової підготовки у якості моделі передбачає позитивний результат.

Побудова моделі формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю передбачає гармонійне поєднання індивідуальних якостей, професійних знань, умінь та навичок їх вираження у процесі фахової підготовки (Рис. 1.).

Відповідно до теоретичних принципів дослідження впровадження розробленої моделі має забезпечити ефективність процесу формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю у процесі фахової підготовки.

Модель складається з концептуально-змістового, процесуально-дієвого та діагностично-корегувального блоків, які є взаємопов'язаними та взаємообґрунтованими.

Концептуально-змістовий блок (Рис. 1) є початковим у моделі формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання, що розкриває завдання, компонентний склад, методологічні підходи та принципи формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю у процесі фахової підготовки.

Для досягнення мети розробки моделі було поставлено ряд завдань: змоделювати процес формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання у процесі фахової підготовки; розробити організаційно-методичний комплекс «Формування професійного іміджу майстра виробничого навчання будівельного профілю: теорія і практика»; сформувати діагностику визначення рівня професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання у процесі фахової підготовки та рівня організації зазначеного процесу.

Змістовне наповнення професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю відображається у його компонентах, а саме: особистісно-інтелектуальному, практично-дієвому та соціально-образовому. Окреслені компоненти вміщують у собі ряд показників, які є визначальними у процесі формування професійного іміджу і характеризують сукупність особливо значущих індивідуальних характеристик.

Моделювання процесу формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю потребувало якісного визначення підходів до такого процесу. Поняття «підхід» у загальному розумінні означає певну сукупність різноманітних засобів та прийомів, які діють певним чином на когось. У науковому розумінні поняття «підхід» тлумачиться як вихідна позиція, що становить основу дослідницької діяльності [5].

Аналіз теоретичних досліджень та власні переконання дають підстави стверджувати, що процес формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання у процесі фахової підготовки буде ефективним за умови інтеграції системного, кваліметричного, людиноцентристського та компетентнісного підходів. Окреслені підходи є взаємозумовлені, оскільки дозволяють не лише корегувати навчально-виховний процес у закладі за результатами діагностики, а й максимально глибоко розкрити особистісний потенціал кожного його учасника.

Сутність системного підходу полягає у встановленні зв'язків між різними його компонентами та у визначенні освітнього середовища як цілісної системи, яка формує фахівця; кваліметричного – у наявності великої частки поточного моніторингу та корекції результатів; людиноцентристського – в інтеграції ряду особистісно-індивідуальних цінностей майбутнього фахівця та гуманізації процесу; компетентнісного – у набутті цілісного досвіду вирішення особистісно-професійних проблем, якісному виконанні ключових виробничих функцій та соціальних ролей.

Важливим є питання визначення принципів формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю у процесі фахової підготовки. Узагальнення досліджень науковців та орієнтація на специфіку професійної діяльності майстрів

виробничого навчання будівельного профілю дали підстави виокремити принципи реалізації моделі формування професійного іміджу, а саме: принцип виробничої та професійної спрямованості, принцип особистісної зорієнтованості, принцип неперервності, принцип соціальної активності та принцип комплексності.

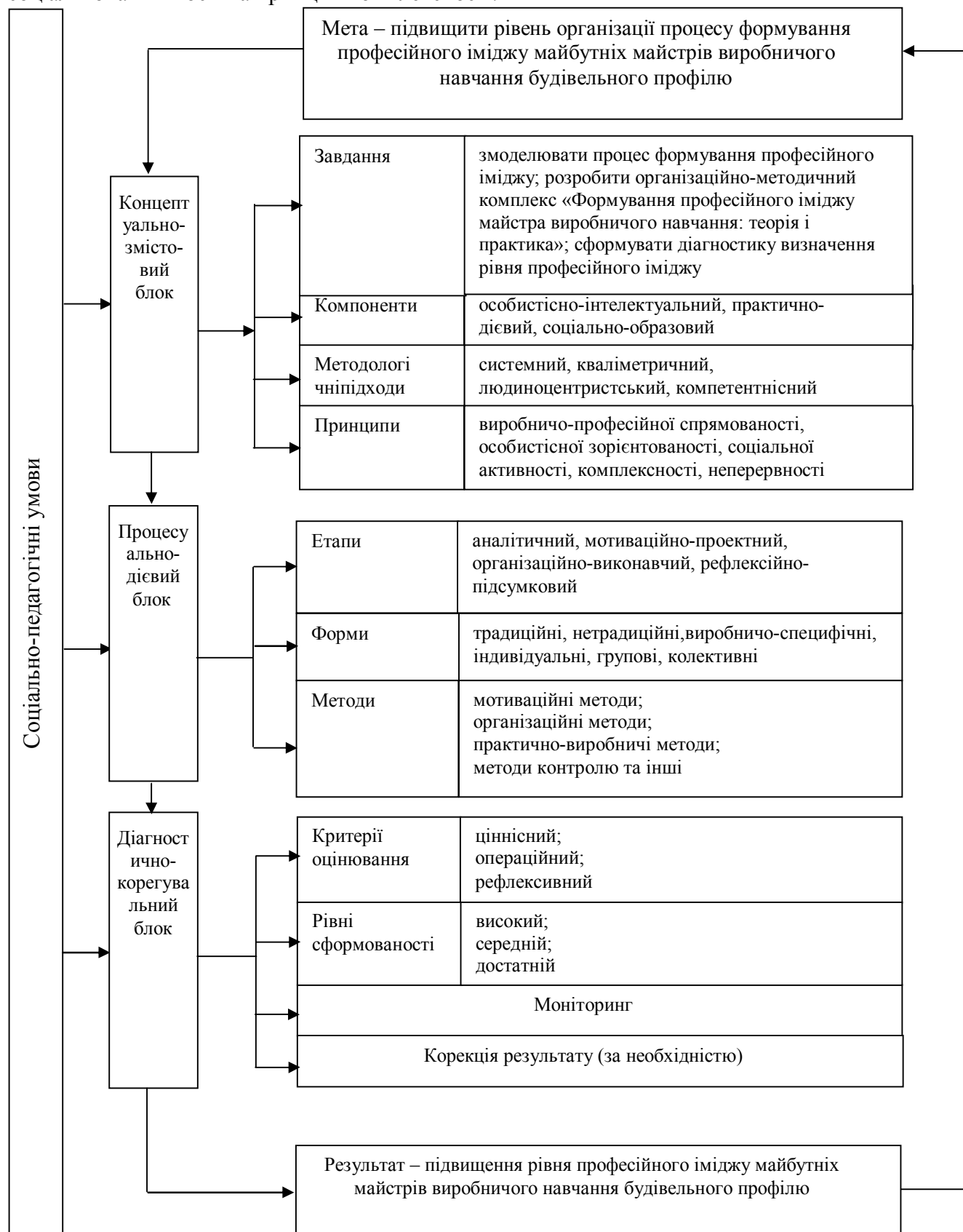

Рис. 1. Модель формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю

Процесуально-дієвий блок моделі формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання у процесі фахової підготовки (див. рис. 1) шляхом різноманітних форм та методів забезпечує досягнення окресленої мети.

Оскільки формування професійного іміджу здійснюється поступово, планомірно, в результаті різних підходів, то організацію цього процесу варто розглядати поетапно. Визначення послідовності та встановлення тісного взаємозв'язку між діями, що на усіх етапах (аналітичному, мотиваційно-проектному, організаційно-виконавчому та рефлексійно-підсумковому) даного процесу забезпечать поступову іміджеутворюючу зорієнтованість навчально-виховного процесу в закладі.

Заходи, здійснені на аналітичному етапі процесу формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю, є важливими, оскільки їх зміст полягає у фактичному виявленні наявного рівня сформованості професійного іміджу об'єктів або майбутніх фахівців, рівня організації цього процесу та дозволяє визначити терміни необхідних корекційних дій. Переконані, від науково-теоретичної, професійної та виробничо-практичної підготовки майбутніх спеціалістів, створення в закладі сприятливих професійно зорієнтованих соціально-педагогічних умов залежить якість формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю.

На окресленому етапі здійснюється початкова діагностика: виявлення фактичного рівня сформованості професійного іміджу і рівня його організації. Достовірність отриманої інформації є визначальною для організації подальшого процесу формування професійного іміджу майбутніх фахівців.

Визначення навчально-виховних іміджеутворюючих заходів, спрямованих на актуалізацію особистісно-професійного потенціалу, розвиток пізнавального інтересу студентів реалізуються у рамках мотиваційно-проектного етапу процесу формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю. На даному етапі забезпечується формування позитивної мотивації до створення професійного іміджу; вияв потреб в оволодінні знаннями про його сутність та перспективну вагомність; прагнення до інформального навчання, до саморозвитку та професійного самовдосконалення. Від вмотивованості та розуміння завдань професійного іміджеутворення, від рівня підготовки учасників навчально-виховного процесу залежить їх активне сприйняття інформації та цілеспрямованість іміджеутворюючих впливів.

У процесі реалізації заходів організаційно-виконавчого етапу формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю здійснюється через впровадження розробленого організаційно-методичного комплексу «Формування професійного іміджу майстра виробничого навчання: теорія і практика». Його зміст спрямований на формування концептуальних уявлень про сутність поняття «імідж», співвіднесення власних життєвих орієнтирів та світоглядних позицій з майбутньою професією. У рамках окресленого етапу відбувається поповнення професійних знань шляхом реалізації цілеспрямованої передачі знань викладачами студентам, а також формування відповідних умінь та навичок. Саме на цьому етапі здійснюється набуття студентами професійного досвіду (звички, стереотипи, цінності, способи поведінки) шляхом адаптації отриманої інформації завдяки використанню розробленої системи форм, методів, засобів. Впровадження навчального курсу «Формування професійного іміджу майстра виробничого навчання: теорія і практика» включає в себе програму; діагностичний інструментарій для визначення як рівня сформованості професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю, так і рівня організації відповідного процесу; ряд різнопланових проектів, що є результатом молодіжної ініціативи тощо.

Теоретична озброєність та формування практичних навиків з педагогіки та будівельного виробництва, самоменеджменту та самопрезентації є ґрунтовною підтримкою ефективного іміджеутворюючого процесу майбутніх спеціалістів.

У рамках процесуально-дієвого блоку забезпечено вибір методів формування професійного іміджу майбутнього майстра виробничого навчання будівельного профілю, які було застосовано в окресленому організаційно-методичному комплексі.

Цінною для нашого дослідження є думка Ю. Дзядевич [4], яка виокремила проблемно-моделюючі методи, кейс-метод, творчо-репродуктивні, діагностичні та проблемно-пошукові методи. Л. Данильчук [6] застосовувала методи мотивації та стимулювання, організаційні методи та методи контролю. Зокрема Л. Данильчук при виборі методів формування професійного іміджу особливу увагу звертала на теоретичні методи формування іміджу, класичні педагогічні методи та спеціальні ПР-методи. Ми розділяємо думки науковців щодо необхідності поєднання класичних методів впливу зі спеціальними, оскільки розвиток іміджелогії як науки останнім часом є особливо прискореним, що надиктовує нові вдосконалені іміджеутворюючі методи.

При моделюванні процесу формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання використовується ряд методів, а саме: мотиваційні (заняття з елементами тренінгу, особистісні дослідження, індивідуальні діагностики, конкурси, зустрічі тощо); організаційні (лекції, «мозковий штурм», круглі столи, конференції, дискусії, творчо-репродуктивні методи, методи проблемного навчання, презентації, бесіди, диспути, приклади, розповіді, вправи, навчально-виховні ситуації тощо); практично-виробничі (практичні заняття, практикуми, метод проектів, професійно-проблемні ситуації, кейси, тренування, наслідування (імітація), ПР-методи (створення бекграундера, ньюс- (медіа-, прес-) кіт тощо); методи контролю (самоконтроль, самооцінка, самопрезентація, самоаналіз, аналітично-діагностичні методи тощо).

З метою створення відповідного сприятливого середовища в закладі і забезпечення ефективності процесу формування професійного іміджу студентської молоді результативними визначено ряд напрямків: розвиток органів студентського самоврядування, діяльність молодіжних об'єднань, громадських організацій (створених на базі навчального закладу, у рамках яких молодь має можливість виокремлювати, актуалізувати та вирішувати молодіжні проблеми, ініціювати та реалізовувати нові проекти; виражати власну думку та реалізовувати лідерські амбіції; формувати особисте професійне портфоліо власними фіксованими досягненнями вже у процесі навчання). Актуальним є розширення спектру можливостей власної самореалізації молоді через участь у позанавчальних об'єднаннях за інтересами (діяльність ряду традиційних творчих, інтелектуальних, спортивних, волонтерських гуртків, клубів, об'єднань, секцій з метою заохочення молоді до розвитку особистісних прагнень та характеристик; а також спеціалізованих різнопланових об'єднань, спрямованих на саморозвиток, індивідуалізацію, розкриття та примноження особистісного лідерського потенціалу. Наприклад, студентські клуби «Навчіть мене жити», «Наука бути Лідером», «Клуб ораторського мистецтва», дискусійний клуб, «Школа журналістики», клуб інтелектуального спілкування у форматі відкритого простору «Антикафе» та інші, у рамках яких відбуваються планові лекційно-тренінгові заняття, навчальні семінари, майстер-класи, семінари-практикуми, ділові ігри, круглі столи, прес-конференції, зустрічі з авторитетними людьми, екскурсійні поїздки, змістовний професійно зорієнтований відпочинок, тематичне спілкування тощо). На нашу думку, не слід ігнорувати стимулювання проектної діяльності студентів у рамках участі в конкурсах грандів для обдарованої молоді, громадських організацій, навчальних закладів тощо з метою актуалізації цілеспрямованості, амбітності, прагнення до перемоги та реалізації власних соціально значущих та професійних ініціатив.

На рефлексійно-підсумковому етапі формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю здійснюється узагальнення та систематизація знань, умінь і навичок, набутих студентами на попередніх етапах, їх практичне застосування у період участі в педагогічних та виробничих практиках. Реалізація зазначеного етапу передбачала подвійне оцінювання результатів: рефлексивний самоконтроль студентів та остаточна діагностика рівнів сформованості професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю із застосуванням розробленого інструментарію «Моніторинг сформованості професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю» і визначення рівня організації даного процесу за допомогою кваліметричної моделі його оцінки. Також на рефлексійно-підсумковому етапі передбачається пошук та застосування ефективних шляхів корекції рівнів сформованості професійного іміджу

за необхідності (критеріями визначено: ціннісний, операційний, рефлексивний).

Загальновідомо, що створення позитивного професійного іміджу майбутнього майстра виробничого навчання будівельного профілю неможливе без здатності до рефлексії, як однієї з вимог підготовки фахівця. Рефлексія і забезпечення зворотного зв'язку обов'язкова, хоча й недостатня умова ефективного впровадження розробленої моделі у практику вищого навчального закладу.

Під час дослідження з'ясовано, що від рівня організації процесу формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю залежить і рівень сформованості зазначеного іміджу у студентів.

Виходячи із загального розуміння поняття «рівень», яке частіше використовується як міра величини, розвитку, значущості або ж ступінь якості, нами у дослідженні виокремлено три рівні сформованості професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю: достатній, середній, високий. Схарактеризуємо кожен.

Достатній рівень характеризує об'єкт оцінювання з достатнім рівнем теоретичних знань та елементарним проявом професійних умінь та навиків, але відсутністю орієнтації у причинно-наслідкових зв'язках. Об'єкт формування професійного іміджу демонструє прийнятні габітарні характеристики, посередню вмотивованість до особистісного та професійного зростання. Стихійно, випадково проявляються громадська активність та готовність до партнерства. Підвищення даного рівня можливе за умови поповнення та систематизації науково-теоретичних знань, удосконалення виробничих умінь та навичок, перегляду професійної зорієнтованості та свого ставлення до обраної професії.

Середній рівень. Об'єкти впливу мають середній вияв професійних умінь та забезпеченості фаховими теоретичними знаннями. Основними характеристиками об'єкта даного рівня є обізнаність щодо новітніх технологій будівельної галузі, розуміння сутності педагогічних проблем, володіння навиками самоменеджменту як особистісно регулюючого механізму, висока соціальна активність та відповідальність. Відмінною рисою представника середнього рівня є вихованість та висока загальна культура, бачення себе в обраній професії на майбутнє, бажання фахового розвитку. Однак різні компоненти професійного іміджу можуть мати високий чи, навпаки, достатній залежно від ситуації.

Високий рівень. Загальною відмінністю об'єктів формування даного рівня є високі коефіцієнти вияву ціннісного, операційного та рефлексивного критеріїв. Основними характеристиками об'єктів впливу є вміння практично реалізовувати здобуті фахові знання та навички виробничого характеру, володіння педагогічними методиками, обізнаність щодо новітніх технологій будівельної галузі. Вагомого значення набувають наявність лідерських устремлінь, що є передумовою саморозвитку, високої громадської активності та готовності до партнерства. Об'єкт володіє технікою само менеджменту, вміє самостійно приймати рішення, проектувати, організувати, аналізувати, оцінювати та коригувати власну професійну діяльність. Наявність позитивної репутації та сформованого особистого стилю поведінки, що відповідає соціальнопривабливому образу, вказують на гармонійно розвинену особистість з високим рівнем професійного іміджу.

За необхідності підвищення сформованості професійного іміджу у рамках діагностично-корегувального блоку моделі формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю передбачено здійснення корекції результату як засобу корегування недостатніх результатів у вигляді додаткового комплексу іміджоутворюючих теоретично-практичних заходів. Загальним результатом впровадження у вищу школу моделі є підвищення рівня професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю у процесі фахової підготовки.

Ефективність моделі формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю визначається, на нашу думку, такими соціально-педагогічними умовами: сформованість мотиваційного компоненту професійної компетентності майбутнього фахівця (наполегливість та особистісні прагнення до саморозвитку, самоідентифікації, лідерства; усвідомлення формування власного позитивного іміджу та його складових); спрямованість змісту навчальних дисциплін на формування професійного іміджу майбутніх

фахівців; векторність та комплексність розвиваючого середовища, яке відповідає розвитку відповідних фахових та особистісних здібностей майбутніх фахівців (курси, факультативи, студентські клуби та об'єднання, навчальні та виробничі практики тощо); цілеспрямованість та системність іміджеутворюючого навчально-виховного впливу на розвиток здібностей, навичок, мислення студентів (єдність діяльності викладачів, студентів, адміністрації, органів студентського самоврядування, позанавчальних структур); практична спрямованість іміджеутворюючих впливів (залучення студентів до самостійної, творчої професійно спрямованої діяльності з метою набуття досвіду та формування фахового світогляду); активізація майбутніх фахівців у процесі формування професійного іміджу (оволодіння навичками самоіміджування, проектування ефективного іміджу та дієвого розвитку потенційних можливостей); формування системи цінностей у рамках реалістичної «Я»- концепції (автономність, самодостатність, незалежність від ситуативних чинників, спрямованість у майбутнє тощо).

Окреслені соціально-педагогічні умови формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю мають реалізовуватись у системі навчальної, позанавчальної, виробничої та громадської формах організації освітнього процесу.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Таким чином, представлена модель формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю у процесі фахової підготовки передбачає інтеграцію концептуально-цільового, процесуально-дієвого, діагностично-коригувального блоків. Визначені блоки взаємообумовлені та взаємозалежні і реалізуються через дотримання соціально-педагогічних умов, що забезпечують ефективність функціонування даної моделі.

Подальшого дослідження потребує процес діагностування рівня сформованості професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю та рівня організації даного процесу.

Список використаних джерел

1. Філософський словник соціальних термінів / [за ред. В. П. Андрущенка]. – [3-е вид. доп.]. – Х. : Р.И.Ф., 2005. – 672 с.
2. Ягупов В. В. Моделювання навчального процесу як педагогічна проблема / В. В. Ягупов // Неперервна професійна освіта: теорія і практика : [навч.-метод. журнал]. – К. : МДГУ, 2003. – Вип. 1. – С. 28–37.
3. Столяренко О. В. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця : навчально-методичний посібник / О. В. Столяренко, О. В. Столяренко. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 196 с.
4. Дзядевич Ю. В. Професійний імідж студентів мистецьких спеціальностей: сутність, склад, методи діагностики : навч.-метод. посіб. / Ю. В. Дзядевич. – Херсон : Айлант, 2012. – 88 с.
5. Соціологія : словник термінів і понять / [за заг. ред. Біленького Є. А., Козловця М. А.]. – К. : Кондор, 2006. – 372 с.
6. Данильчук Л. А. Формування професійно-особистісного іміджу майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю : дис. ... канд. пед. наук. : 13.00.04 / Лариса Олексіївна Данильчук. – Житомир, 2007. – 267 с.

Т. В. Волосяк

МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ИМИДЖА БУДУЩИХ МАСТЕРОВ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ОБУЧЕНИЯ СТРОИТЕЛЬНОГО ПРОФИЛЯ В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

В статье обоснована модель формирования профессионального имиджа будущих мастеров производственного обучения строительного профиля; определены принципы и подходы к осуществлению указанного процесса; охарактеризованы этапы, социально-педагогические условия, формы и методы формирования профессионального имиджа; очерчены уровни его сформированности.

Ключевые слова: профессиональный имидж, моделирование, модель, социально-педагогические условия, подходы, метод, уровне, имиджесоздание.

MODEL PROFESSIONAL IMAGE FORMING THE FUTURE A TRAINING BUILDING STRUCTURE IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING

In the article the model of the professional image of the future masters of industrial training building structure; The principles and approaches to this process; The stages, social and educational conditions, forms and methods of forming professional image; outlines its level of development.

Keywords: professional image modeling, model, social and educational conditions, approaches, methods, levels, imidzhmaking.

УДК 378.094.015.3

О. Б. Наливайко

МОДЕЛЮВАННЯ ПРЕДМЕТНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КОНТЕКСТУ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ ГУМАНІТАРНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У статті автором здійснено порівняльний аналіз змістового наповнення категорій «освітнє середовище як педагогічний феномен» та «освіта»; виокремлено низку ключових параметрів вказаних понять. Визначено освітнє середовище вищого навчального закладу (медичного університету) як педагогічний феномен. Висвітлено сукупність компонентів, що характеризують гуманітарне освітнє середовище медичного університету у професійній діяльності майбутніх лікарів.

Акцентовано увагу на головному призначенні навчально-виховної діяльності медичного університету – сприяння вдосконаленню культури студентів на основі збагачення соціокультурного досвіду людства; встановленню ціннісно-сміслових відносин, котрі позитивно впливатимуть на актуалізацію творчого потенціалу студентів-медиків.

Ключові слова: освітнє середовище медичного університету, професійна діяльність, професійні якості, професійна культура, моделювання професійної діяльності.

Постановка проблеми. Формування професійних та особистісних якостей медика – одна з найважливіших умов професійного становлення як вищої цінності їхньої освіти, в якій втілюються глибинні основи світосприйняття, світогляду та поведінки лікаря. Відповідно, під час формування професійної культури студентів-медиків функцією викладача є ефективна організація освітнього процесу, котрий базується на стимулюванні майбутніх фахівців до самовдосконалення й самовиховання в межах медичної етики й деонтології лікарської діяльності.

Аналіз попередніх досліджень. Проблемам гуманітарної освіти присвячені праці відомих українських (В. Андрущенко, І. Бех, Є. Бистрицький, І. Бойченко, С. Гончаренко, Л. Губерський, С. Дацюк, В. Кремень, С. Кузнецов, М. Михальченко, Н. Мозгова, І. Надольний, І. Немчинов, В. Нечитайло, В. Рижко, О. Романюк, В. Скотний, О. Уваркіна, В. Цикін та ін.) та зарубіжних (В. Гребеннікова, П. Дракер, А. Карпов, П. Козловський, М. Ліпман, Н. Нікітіна, Ю. Яковець та ін.) науковців. Питання сучасної медичної освіти досліджені відомими українськими фахівцями І. Булах, О. Волосовець, Л. Остапюк, О. Яворовським та ін. Серед небагатьох праць українських філософів, присвячених гуманітарним проблемам вищої медичної освіти, слід відзначити наукові дослідження А. Алексенко, Л. Білецької, І. Васильєвої, М. Попова та ін. [1, с. 2].

Мета статті – охарактеризувати особливості моделювання предметного та соціального контексту майбутньої професійної діяльності студентів у межах гуманітарного освітнього середовища медичного університету.

Виклад основного матеріалу. Освітнє середовище вищого навчального закладу (медичного університету) являє собою педагогічний феномен складної природи, багатокомпонентний і багаторівневий. Одним із підходів до дослідження сутнісних характеристик цього феномену є вивчення взаємозв'язків освітнього середовища ВНЗ з освітнім, науковим, медичним, соціокультурним середовищем регіону та світу.